

# نقدی بر برنامه ریزی رایج در طرحهای عمرانی با استفاده از فلسفه ساخت و ساز ناب(lean construction)

محمد تقی بانکی\*، امیر زویچی\*\*

دانشگاه صنعتی امیرکبیر، دانشکده عمران و محیط زیست، گروه مهندسی و مدیریت ساخت

\*استادیار دانشکده عمران و محیط زیست دانشگاه صنعتی امیرکبیر

bankimt@yahoo.com

\*\*دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت ساخت دانشگاه صنعتی امیرکبیر

Amir\_zavichi@yahoo.com

کلمات کلیدی: ساخت و ساز ناب، برنامه ریزی، کنترل، سیستم Last Planner

## چکیده:

همه مدیران تمایل به تسریع یا کاهش انحراف پروژه‌ها دارند، اما با این وجود و علیرغم برنامه‌ریزی‌های تفصیلی در ابتدای پروژه‌ها، میانگین انحراف زمان و هزینه در پروژه‌های عمرانی کشور معمولاً بسیار بیشتر از پیش‌بینی‌ها است. بر اساس آمار گزارش شده از سوی مسئولین سازمان معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری<sup>۱</sup>، میانگین وزنی زمان اجرای طرح‌های ملی که در سال ۸۲ در ایران خاتمه یافته اند، بیش از یک دهه یعنی حدود ۱۶ سال بوده است. این در حالی است که در کشور‌های پرخوردار از توسعه صنعتی، ارقام متناظر زمان اجرای طرح‌های ملی حدود چهار سال یعنی بیش از ۲/۵ برابر کوتاه‌تر از ارقام گزارش شده در ایران است. [۶] باید دانست که شرایط حاکم بر طرح‌های عمرانی بازتاب شیوه‌های مدیریت مجموعه‌های مرتبط با آنهاست بنابراین شیوه‌های نوین مدیریتی می‌تواند راهگشا باشد. در حالیکه در ادبیات مدیریت، هدف از مرحله کنترل بررسی میزان انحراف از برنامه و تشخیص عوامل ایجاد این انحراف برای جلوگیری از تکرار آنها و بازگشت به میزان پیشرفت برنامه ریزی شده می‌باشد، از بررسی میزان انحراف از برنامه پروژه‌های عمرانی ملی در سالهای مختلف، مشاهده می‌شود که درصد انحراف از برنامه در سالهای گذشته نه تنها ثابت نمانده است که تقریباً هر ساله با مقداری افزایش نسبت به سال قبل خود نیز مواجه بوده است [3]. یکی از عوامل موثر در تاخیر پروژه‌های عمرانی ماهیت برنامه ریزی این نوع پروژه‌ها می‌باشد که کمتر بدان

---

<sup>۱</sup> سازمان مدیریت و برنامه ریزی سابق